

Täysistunto

Torstai 22.2.2024 klo 15.59—20.25

2.1. Suullinen kysymys Itä-Suomeen panostamisesta (Suna Kymäläinen sd)

Suullinen kysymys SKT 18/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 **Suna Kymäläinen sd:** Arvoisa herra puhemies! Lauantaina tulee kuluneeksi tasan kaksi vuotta siitä, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Itäinen Suomi on kärsinyt merkittävän taloudellisen iskun sekä pakotteiden että turvallisuuspoliittisen tilanteen aiheuttaman epävarmuuden seurauksena. Saitte perintönä Marinin hallituksen työryhmän konkreettiset ehdotukset lyhyen ja pitkän aikavälin toimista Itä-Suomen hyväksi, mutta olette hukanneet tämän perinnön. Yhdeksään kuukauteen ette ole tehneet mitään — ainoastaan perustaneet uuden työryhmän selvittämään samaa asiaa. Nyt ei ole aikaa odottaa. Koko Suomeen panostaminen on viisasta sekä elinkeino- että turvallisuuspolitiikkaa. Kysyn elinkeinoministeri Rydmanilta: Milloin on tulossa konkreettisia tekoja itäiseen Suomeen? Milloin alkaa tapahtua?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.02 **Elinkeinoministeri Wille Rydman** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyjä on täysin oikeassa siinä, että Itä-Suomi kärsii tällä hetkellä aivan erityisesti [Eduskunnasta: Ja hallitus ei tee mitään!] siitä sodasta ja siitä rajan sulkemisesta, joka nyt on tapahtunut. Kysyjä ei kuitenkaan ole oikeassa siinä, kun hän väittää, että hallitus ei tekisi mitään. [Annika Saarikko: Näinhän se on!] Tämä on itse asiassa meidän kaiken EU-vaikuttamisen yksi ja kaikkein tärkeimpiä kärkipisteitä. [Antti Kurvinen: Tuloksia ei näy!] Siinä lähdetään nimenomaisesti siitä, että keräämme samanmielisiä EU-maita yhteen vaikuttamaan tulevan komission ohjelmaan siten, että koheesiorahoituksessa EU:n itäraja olisi keskeinen painopistealue. Sen lisäksi meillä on käynnistynyt itäisen Suomen ohjelma, meillä on erityisiä panostuksia [Antti Kurvinen: Nolla euroa!] kiinni siihen. — Ai nolla euroa, väittää edustaja Kurvinen. — Kuulkaas jos te katsotte, edustaja Kurvinen, sitä rahamäärää, mikä EU-rahoituksesta ohjataan nimenomaisesti itäistä Suomea kohtaan, niin kyllä se on nimenomaisesti erittäin vahvasti Itä-Suomeen painottunut, ja työ tämän osalta vain jatkuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

16.03 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos sympatias-ta. Se tietenkin lämmittää mieltä, mutta nyt me tarvitaan konkretiaa. Nyt me ei tarvita enää työryhmän selvityksiä, me tarvitaan aidosti, oikeasti rahaa. Muun muassa Marinin hallitus satsasi liikenneinfraan ja koulutetun työvoiman saatavuuteen. [Annika Saarikko: Kyllä!]

Pääministeri Orpo, te johdatte EU-politiikkaa. Meidän pitää nyt kuulla, mitä konkreet-tista itäistä Suomea koskevaa ennakkovaikuttamista hallitus tekee. [Miko Bergbomin vä-lihuuto] Viime kaudella Marinin hallitus neuvotteli muun muassa 100 miljoonan euron li-särahoituksesta itäisen ja pohjoisen Suomen hyväksi. Sellaista ei ole nyt toistaiseksi näky-nyt. Mitä, pääministeri Orpo, te teette? Näkyykö hallituksen EU-strategiassa Itä-Suomi, [Antti Kurvinen: Ei näy!] ja mitkä ne konkreettiset ennakkovaikuttamiskeinot ovat? [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.04 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ot-taa todellakin vakavasti Itä-Suomen tilanteen. [Eduskunnasta: Se ei vaan näy mitenkään!] Venäjän rajan, joka on kiinni, ja tulee olemaan sitä valitettavasti vuosia, vaikutus on erit-täin suuri Itä-Suomen aluetaloudelle, turvallisuudelle ja sen kasvuedellytyksille. [Krista Kiurun välihuuto] Hallitusohjelma vastaa monilta osin Itä-Suomen kasvusta, luo puitteita Itä-Suomen kasvulle, mutta olette oikeassa siinä, että EU on tässä aivan oleellisessa roolis-sa. EU:n rakennerahastorahoja, joihin ministeri Rydman viittasi, käytetään täysimääräises-ti Itä-Suomen kehittämiseen.

Mutta me ollaan aloitettu erittäin määrätietoinen vaikuttamistyö komission suuntaan. Olen käynyt itse viimeksi puolitoista viikkoa sitten komission puheenjohtajan, von der Leyenin, kanssa keskustelun ja olen aivan varma, että komissiossa on nyt ymmärrys siitä, [Suna Kymäläisen välihuuto] kuinka vaikeassa tilanteessa Venäjän rajan läheiset alueet ovat ja että tarvitaan uusi tukiväline. Myöskin Puolan Tuskin, pääministerin, kanssa käy-tiin tästä keskustelu ja [Annika Saarikon välihuuto] Baltian maiden pääministereiden kans-sa. Eli tämä on saatu hyvin nyt liikkeelle. Ensimmäinen on se ymmärrys, seuraava vaihe on se, että todellakin täytyy saada sitä konkreettista rahaa. Yksi tässä... [Puhemies koputtaa] — Anteeksi, nyt aika loppuu. Jatkan seuraavassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eskelinen, olkaa hyvä.

16.05 Seppo Eskelinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itä-Suomen tilanne on todella hankala, ja viimeinen yritysbarometri osoittaa sen. Viidestä rajamaakunnasta Lappia lukuun ottamatta kaikki neljä maakuntaa ovat yritysbarometrin heikoimmissa lu-vuissa. Pitäisikö hallituksen aidosti tehdä jotain tällä hetkellä? [Annika Saarikko: Eikös teidän pitänyt olla yritysmyönteinen hallitus?]

Ministeri Rydman, työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee parhaillaan 400 miljoonan euron teollisten investointien tukiohjelmaa. Ministeri Rydman, olisiko syytä tästä nyt lo-pultakin irrottaa oma rahoitus Itä-Suomen maakunnille? Näin hallitus omassa hallitusoh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

jelmassaan irrotti Länsi-Suomeen 150 miljoonaa euroa kasvuohjelmaan. Olisiko nytten aika Itä-Suomen kasvuohjelmalle? [Annika Saarikko: Hyvä kysymys!] Kuopiolainen kansanedustaja Kuopion kaupunkilehdessä lähes lupasi, että ministeriö on jo valmistellut kasvun sekä turvallisuus- ja geopolittiset näkökohdat huomioiden talousohjelman, jotta sieltä olisi tulossa rahaa. Pitääkö tämä paikkansa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.06 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja sotki vähän erilaisia rahoituslähteitä keskenään.

Ensinnäkin on syytä huomata, että kun katsomme sitä eurooppalaista, EU-tasoista miljardiluokan rahoitusta, Euroopan aluekehitysrahaston kautta esimerkiksi, niin siinä on nimenomaisesti erittäin vahva itäisen ja pohjoisen Suomen painotus, [Välihuutoja] ja tämä on äärimmäisen tärkeä asia. Tämä hallitus on vielä jatkanut sitä rahanjakoa, joka on nimenomaisesti itäiseen Suomeen painottunutta.

Sitten edustaja otti esille tämän 400 miljoonan euron teollisuuspoliittisen varauksen. Se on vähän oma kysymyksensä, koska siinä on kyse siitä, että valitettavasti tällä hetkellä investoinneista kansainvälisesti ja myös Euroopan sisällä kilpaillaan nimenomaisesti näiden investointitukien muodossa, ja me olemme tehneet tämän 400 miljoonan euron teollisuuspoliittisen varauksen, jotta meillä olisi edes jokin kassa tähän. Sitä ei ole korvamerkitty millekään tietylle alueelle, mutta voisin hyvin kuvitella, että esimerkiksi itäisen Suomen akkuteollisuuteen liittyvät hankkeet voisivat olla sellaisia strategisia hankkeita, [Juho Eerola: Tästä kiitämme!] joita tällä summalla voitaisiin olla [Puhemies koputtaa] kotiuttamassa. [Vasemmalta: Hyvä, että kuvittelette edes!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mikkonen, Anna-Kristiina, olkaa hyvä.

16.08 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tammi-kuussa julkaistiin sosiaali- ja terveysministeriön työryhmän raportti Suomen sairaalaverkosta. Jos työryhmän ehdotukset toteutuisivat, muutos veisi tuntuvasti palveluita itäisen Suomen sairaaloista Mikkelistä, Savonlinnasta, Lappeenrannasta, Kouvolaan ja Kotkasta. Meillä itäisen Suomen maakunnissa odotetaan nyt malttamattomina, mitä sairaalaverkolle aiotaan tehdä. Kyse on kuitenkin perustavanlaatuisista hyvinvointivaltion palveluista, kansalaisillemme tärkeimmistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Miten aiotaan Itä-Suomessa järjestää sairaalaverkko? Mitä, ministeri Juuso, vastaatte Itä-Suomen asukkaille, kuinka sairaalapalvelut jatkossa itäisessä Suomessa turvataan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.09 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä sairaalaverkkotyöryhmän raportti on aiheuttanut hyvin paljon huolta Suomessa, ja pahoittelen sitä. [Antti Kurvinen: Teidän aiheuttama huoli!] Se on virkatyönä tehty raportti ilman... [Välihuutoja] — Saanko puhua? [Puhemies koputtaa] — ...poliittisia linjauksia. Poliittiset linjaukset tullaan tekemään tämän kevään aikana, [Antti Kurvinen: Vastuun pakoilu!] ja tarvittavat hallituksen esitykset tullaan tuomaan eduskunnalle ennen kesätaukoa. Tämä on suunnitelma tällä hetkellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Hanna, olkaa hyvä.

16.09 Hanna Räsänen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat kyllä kunnostautuneet lehtien palstoilla. Meilläkin, Savo-Karjalan alueella, eräs perussuomalainen kansanedustaja kirjoitti ja kehui, että nyt jysähti Itä-Suomelle iso uutinen, mahtava uutinen. Se uutinen oli se, että tehdään uusi ohjelma. Voin kyllä sanoa, että ovat kyllä perussuomalaisilla jytkyt ja jysäykset vähän laimentuneet [Antti Kurvinen: Nolla euroa!] viime aikoina, kun ohjelma on nyt sitten uutinen. Voin kertoa, että meillä on tehty metrikaupalla, hyllytolkulla, erilaisia ohjelmia itäisessä Suomessa. Muun muassa EK valmistelee parhaillaan tosi hyvää ohjelmaa. Kysynkin teiltä: mitä aiotte tehdä esimerkiksi Fingridin kantaverkolle, joka uupuu itäisestä Suomesta? Se on aivan totaalinen pullonkaula meidän aurinkoenergiahankkeille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. [Antti Kurvinen: Ei ole vastausta, ei kiinnostu!] — Asiasta vastaava ministeri ei ole paikalla. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.10 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan ministeri Mykkänen, energiaministeri, ei ole paikalla, hän tuntee asiaa varmasti hyvin.

On hyvin tiedossa tämä Fingridin tilanne, tai verkkojen tilanne, Itä-Suomessa, ja kyllä siihen pitäisi pystyä löytämään ratkaisu. Jos me haluamme luoda itäiseen Suomeen teollisia edellytyksiä, niin siihen tarvitaan energiaa ja energiatuotantoa. [Vasemmalta: Toivotavasti teette jotain ettekä vain jossittele!] Sitten taas energiatuotantoa sijoittuu sinne, missä on teollista kysyntää ja verkot. Eli kyllä tämä asia on hallituksenkin pöydällä, mutta ennen kaikkea se on tietenkin Fingridin asia. Mutta se on strategisesti erittäin tärkeä itäisen Suomen kehittymisen kannalta, ja tämä on siis tiedossa.

Ja mitä tähän ohjelmatyöhön tulee, niin samaan aikaan kun tehdään paljon, muun muassa niitä asioita, mitä ministeri Rydman kuvasi, niin eikös niin ole hyvä, että katsotaan, mitä voidaan tehdä vielä enemmän? [Krista Kiuru: Oli valmis selvitys!] Otetaan [Puhemies koputtaa] ne kaikki teidän siellä Itä-Suomessa tekemät paperit, otetaan Itä-Suomen ihmiset mukaan siihen työryhmätyöhön, niin kuin on jo tehty. Kerätään ne yhteen [Välihuutoja vasemmalta] ja haetaan niitä parhaita keinoja. Eikö olisi hienoa, että keksittäisiin vaikka jotain uutta Itä-Suomen kehittämiseksi? [Puhemies koputtaa] Sen lisäksi olemme ottaneet perusperiaatteeksi, [Puhemies koputtaa] että tehdään niin sanottu Itä-Suomi-vaikutusarviointi aina päätösten yhteydessä, että ei ainakaan haitata kehittymistä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

16.12 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tuulivoimarakentaminen on Suomessa lisääntynyt viime vuosina merkittävää tahtia tuoden samalla monille seuduille taloudellisen piristysruiskeen sekä työpaikkoja. Valitettavasti tuulivoimarakentaminen ei kuitenkaan jakaudu tasaisesti ympäri maan. Tällä hetkellä alle neljä prosenttia Suomen rakennetuista tuulivoimasta sijaitsee valtatie 5:n itäpuolella.

Itäisen Suomen tuulivoimarakentamisen keskeisimpänä esteenä ovat Puolustusvoimien aluevalvontajärjestelmän asettamat rajoitteet. Viime hallitus asettikin kysymystä ratkomaan selvitysmies Arto Rädyn, jonka kattava raportti luovutettiin jo viime vuoden maaliskuussa. Tässä tilanteessa meidän tulee käyttää kaikki toimenpiteet koko maan tasaveroi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

seen aluekehityksen ja taloudellisen kasvun hyväksi. Selvitysmies Rädyn hyviä ehdotuksia ei voi jättää pölyttymään, vaan ne on pikaisesti saatava käyttöön.

Kysyisin vastuuministeriltä, mitä konkreettisia toimia hallitus on tekemässä tuulivoimarakentamisen edistämiseksi myös itäisessä Suomessa? [Mauri Peltokangas: Ettekö te lue ministerilistaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Asiasta vastaava ministeri ei ole paikalla. [Paula Werning: Pääministeri käy!] — Puolustusministeri Häkkänen on pyytänyt puheenvuoroa, olkaa hyvä.

16.13 Puolustusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energiaministeri ei ole paikalla, mutta me ollaan yhteistoiminnassa perustettu tuulivoimaesteiden työryhmä, joka etsii nyt... [Vasemmalta: Työryhmä! — Naurua] — Juuri näin, Marinin hallitus ei lopulta näitä tutkaongelmia perannut loppuun asti, ja nyt sen takia sitten korkean tason virkamiesryhmä etsii... [Hälinää — Puhemies koputtaa] — Kannattaa ottaa rauhassa hetki, niin kuulette asian.

Eli aluevalvontaongelma on ihan tosi Itä-Suomessa. Venäjän uhka ei ole siis leikkiä, tämä kannattaa kuunnella ihan tarkasti. Sen takia tutkaongelmaan pitää löytää kunnolliset ratkaisut, ja se saattaa maksaa, mutta näitä ratkaisuja nyt etsitään. Teemme siinä parhaamme. Me etsitään myös Nato-kumppaneiden kanssa sellaisia tutkarakenteita, joilla voitaisiin löytää Itä-Suomen elinvoiman kannalta hyviä ratkaisuja tähän.

Toinen osio, on pakko vaan mainita liikennehankkeet: Karjalan rata 200 miljoonaa, Viitostie 140 miljoonaa, Savon rata 50 miljoonaa, [Timo Harakka: Edellisen hallituksen päätöksiä!] useita eri hankkeita etenee. [Puhemies koputtaa] Itä-Suomen elinkeinoelämän päättavoite: tehkää nämä työllisyysuudistukset. [Maria Guzenina: Kiittäkää edellistä hallitusta!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen, olkaa hyvä.

16.14 Hanna Holopainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan syystäkin täällä ollaan aika tuohtuneita siitä, että puhutaan työryhmistä ja valmistellaan erilaisia toimia ja mennään EU:n selän taakse. Jotta EU:ltakaan saataisiin tukea, pitää kansallisesti myös näyttää esimerkkiä ja osoittaa, että itäinen Suomi ansaitsee ne samat mahdollisuudet, mitä muuallakin on — siitähän on kysymys. Ei haluta mitään ylimääräistä vaan samat mahdollisuudet. Meillä on tämä tutkahaaste, joka aiheuttaa esteitä tuulivoiman rakentamiselle, siellä on esteitä tietoliikenneyhteyksille, siellä on katvealueita, missä ei edes puhelinliikenne toimi, ja tarvittaisiin panostuksia laajakaistan rakentamiseen sillä alueella, mikä loisi niitä mahdollisuuksia ja edellytyksiä. [Mauri Peltokangas: Tutkatko sitten pitäisi poistaa? — Anne Kalmarin välihuuto] Kyllä tähän pitäisi saada rahoitusta. Täällä on tullut esiin, että Länsi-Suomeen kyllä panostetaan. Turun tunnin juna on mainittu useasti, ja näitä hankkeita kyllä on, jos pystyttäisiin priorisoimaan niitä, jos oikeasti halutaan näitä edellytyksiä luoda. Itä-Suomen asia ja elinvoima on koko Suomen asia. On kysymys myös huoltovarmuudesta ja energiaomavaraisuudesta kokonaisuutena, ja näihin pitää panostaa. [Vasemmalta: Eikö näin?] — Pitääkö? [Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

16.16 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Jos nyt sallitaan, niin sanon nyt tämänkin, että kun on niin paljon jäänyt asioita tekemättä, niin nyt me emme ihan heti saa kaikkea hoidettua. [Välihuutoja — Antti Kurvinen: Vastuun pakoilua!] — Jotenkin arvasinkin, että reaktio on tämä. — Kyllä me vaan nyt tehdään niin, että ensin pitää asiat huolellisesti valmistella, mutta jotta tehdään päätöksiä, jotka kantavat ja jotka kestävät, ja kun rahaa on rajallisesti — josko ei ollenkaan — niin se pitää suunnata sinne, millä sillä on suurin vaikutus. [Pekka Aittakumpu: Turun tunnin juna!]

Kuten ministeri Häkkinen totesi, Itä-Suomenkin elinkeinoelämän suurin toive on se, että tehkää nämä työelämäuudistukset, jotta yrittämisen edellytykset koko Suomessa ovat kunnossa, [Vasemmalta: Kuka sanoo tällä tavalla?] ja sitä me teemme.

Mutta vielä kerran haluan sanoa kaiken tämän äänen keskellä sen, että hallitus ymmärtää Itä-Suomen vaikean tilanteen. [Antti Kurvinen: Ei näytä siltä!] Me ollaan huolissaan Itä-Suomen turvallisuudesta, ihmisten turvallisuudentunteesta, Itä-Suomen elinvoimamahdollisuuksista. Hallitusohjelmasta löytyy kirjauksia paljon, ja tehdään konkreettisia tekoja [Krista Kiuru: Ei se kyllä siltä näytä!] Itä-Suomen puolesta, koko ajan teemme lisää. Ymmärrettävää on se, että mikään ei riitä, mutta kyllä me teemme ja otamme tämän [Puhemies koputtaa] todella vakavasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.17 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tässä muuttuneessa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa itäisen Suomen asia, se on koko Suomen asia, se on meidän yhteinen asia. Itäraja on kiinni, itämarkkina on kiinni, uudet liittolaiset ovat läntisen maarajan takana. Nyt tarvitaan visio, millä tavalla me voimme pitää itäisen Suomen elinvoimaisena. Se on meidän yhteinen asia. Me tarvitsemme investointeja liikenneinfraan, investointeja alueen koulutukseen, yritystukiin, sosiaali- ja terveydenhuoltoon. Ja se ei riitä, pääministeri, että te ymmärrätte — mekin ymmärrämme, mutta teillä on ne vallan avaimet käsissänne ja itäisessä Suomessa odotetaan nyt niitä tekoja. Haluaisin tiedustella teiltä, että mikä teidän tahtotilanne on toimia elinvoimaisen itäisen Suomen puolesta. [Mauri Peltokangas: Eikö se justiin tullut selväksi?] Voivatko ihmiset nyt odottaa, että kehysriihestä, jonne te olette lupailleet miljardiluokan leikkauksia, edes itäinen Suomi saisi jotain hyviä uutisia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.18 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sieltä SDP:n leiristä on moneen kertaan kysely, onko hallituksella korvat, mutta nyt kysyisin samaa kyllä välillä ihan teiltä sieltä, kun on juuri vastattu useassa vastauksessa näihin asioihin, että mitä kaikkea meillä on pöydällä, mitä ollaan tekemässä, mitä on jo päätetty. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!] Töitä tehdään ja tahtotila on erittäin voimakas, se on erittäin voimakas auttaa Itä-Suomea tässä vaikeassa tilanteessa. Nyt meillä on esimerkiksi pöydällä tällä hetkellä se, miten me takaamme itärajan turvallisuuden, miten me estämme sen, että Suomeen hyökätään hybridivaikuttamisen keinoin, mitä me teemme siinä tilanteessa, jos meihin pyritään vaikuttamaan. Me teemme täysillä töitä Euroopan unionissa sen eteen, että unionissa on varattu niitä rahoja, joista me voimme hakea Itä-Suomeen rahoitusta — kuten esimerkiksi rajaturvallisuuteen, johon me kuukausi sitten ajettiin Eu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

roopan unionin yhteiseen budjettiin läpi 10 miljardia sisäisen ja ulkoisen rajaturvallisuuden vahvistamiseen, muuttoliikkeen hallintaan. Ja sitten me haemme niitä rahoja, että meillä on näille itäisen raja-alueen alueille Euroopan unionissa varattuna rahaa, jota me voimme hakea, ja me pohjustamme niitä. [Puhemies koputtaa] Malttakaa mielenne ja kuunnelkaa, mitä sanotaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Laakso, olkaa hyvä.

16.19 Sheikki Laakso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen kyllä samaa mieltä siitä, että Itä-Suomi on jäänyt näissä asioissa paitsioon. Mutta kun rupeaa miettimään, mitä teki edellinen hallitus, [Antti Kurvinen: Olisipa perussuomalaiset hallituksessa!] niin ei yhtään mitään. Ne teot olivat aivan yhtä tyhjiä kuin edustaja Kurvisen työkalupakki. [Välihuutoja] Aamulla juuri läksin [Katri Kulmunin välihuuto] palaamaan valio-kuntamatkalta Islannista, josta tällä hetkellä on Kouvolan suunnalle tulossa uusi datakeskus, jota ruvetaan kohta rakentamaan. Ja olenko oikein ymmärtänyt, [Timo Harakka: Hyvä, että Islanti edes auttaa!] elinkeinoministeri Rydman, että olette edesauttanut näitä hankkeita ja tulette jatkossakin edesauttamaan varmasti kaikkia Itä-Suomeen kohdistuvia hankkeita?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rydman, olkaa hyvä.

16.20 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä, juuri näin on. Hallitus tekee paljon töitä investointien kotiuttamiseksi Suomeen, kaikkialle Suomeen, mutta toki tietysti aivan erityisenä huomion kohteena tällä hetkellä on itäinen Suomi. Vaikka hallitus panostaakin edunvalvonnassaan siihen, että myöskin tässä akuutissa tilanteessa saamme EU-rahaa ohjattua, saamme kansallista rahaa ohjattua [Katri Kulmunin välihuuto] itäisen Suomen hyväksi, niin konkreettisin asia on tietystikin totta kai se, että saamme kestäväää pohjaa elinvoimalle, jotta saamme ulkomaisia ja kotimaisia investointeja.

Ja vaikka nyt taloudessa onkin paljon synkkiä pilviä taivaanrannassa, niin onneksi on myöskin monia lupaavia, myönteisiä hankkeita käynnissä. Ja niitä pyrimme parhaamme mukaan myöskin poliittisella puolella edesauttamaan, markkinoimaan, tekemään kaikkea sitä työtä, mitä tarvitaan investointien saamiseksi Suomeen, ja totta kai tietysti myöskin tekemään kaikkia niitä uudistuksia, joita hallitusohjelmassa on, joilla tehdään Suomesta kilpailukykyisempi ja houkuttelevampi maa ja kukoistavamman talouden yhteiskunta myöskin tuleville sukupolville. [Antti Kurvinen: Olisipa perussuomalaiset hallituksessa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Väätäinen, olkaa hyvä.

16.21 Tuula Väätäinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tullut selväksi, että Itä-Suomi ei pärjää yksin, niin kuin ei Suomikaan pärjää. EU:n merkitys korostuu entisestään — pääministeri taisi sanoa tuossa äsken, että EU:lla on erityinen merkitys siinä, millä tavalla Itä-Suomi tulevaisuudessa menestyy.

Ministeri Adlercreutz, te olette monesti täällä salissa sanonut, että Euroopan unioni kylä ymmärtää Itä-Suomen ja itäisen rajan merkityksen. Kun olen huomannut, että te olette moneen kertaan yrittänyt pyytää puheenvuoroa tälläkin kyselytunnilla, niin voisitteko te

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

kertoa, mitkä ovat viimeiset terveiset Euroopan unionista ja mitä sieltä on saatavissa nimenomaan Itä-Suomen elinvoiman edistämiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz.

16.22 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Kiitos hyvästä kysymyksestä ja valppaudesta.

Arvoisa puhemies! Kuten tässä on monesti jo tullut esille, itäisen Suomen kysymys on ollut meidän EU-vaikuttamisen keskiössä. Monet ministerit ovat vieneet samaa sanomaa Brysseliin komissioon, parlamenttiin. Suomessa vierailut koheesiokysymyksestä vastaava komissaari Elisa Ferreira on saanut tämän viestin monesta suunnasta, ja esimerkiksi toissa viikolla kävin viemässä samaa viestiä Berliiniin, ja vastaanotto on ollut hyvä. Tässä hiljattain, muutama viikko sitten, kokouksessa Elisa Ferreira nosti kysymättä tämän asian itse esille, ikään kuin omana näkökulmanaan, ja se kertoo siitä, että vaikuttaminen on ollut tehokasta. Jos me saamme myytyä koko Euroopalle strategisesti tärkeänä kysymyksenä sen, että reuna-alueet pysyvät asuttuina, että itäraja ei muodostu tyhjäksi vyöhykkeeksi, niin silloin olemme päässeet jo pitkälle. [Puhemies koputtaa] Ainakin koheesiopolitiikasta vastaava komissaari on nyt tämän sisäistänyt, ja toivottavasti se [Puhemies koputtaa] näkyy myöskin ensi kaudella konkreettisena asiana koheesiopolitiikassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Partanen, olkaa hyvä.

16.23 Karoliina Partanen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puheenjohtaja! Eniten suren sitä, että Itä-Suomen asema ja huoli Itä-Suomesta ei noussut opposition huoleksi viime hallituskaudella, kun hyvinvointialueiden rahoituslakia säädettiin. [Välihuutoja] Savo-Karjalassa asuu nimittäin Suomen sairain kansa, ja hyvin monesti olemme ministeri Essayah'n kanssa ihmetelleet sitä tuolla Pohjois-Savon hyvinvointialueen valtuustossa, miten huonosti rahoituslaissa otetaan huomioon sairastavuus. [Annika Saarikko: Sitten ei muuta kuin korjaamaan!]

Itä-Suomen asemaa ei myöskään avusta eikä auta se, että esimerkiksi keskustan puheenjohtaja Annika Saarikko jatkuvasti vääristelee sitä, miten Itä-Suomen asiaa hoidetaan tällä hetkellä hallituksessa. [Annika Saarikko: Miten niin?] Elinkeinoelämä tavoitteli vt 5:n korjaamista kymmenen vuotta, ja nyt tämä hallitus on vihdoinkin ja viimein ryhtynyt vt 5:n korjaamiseksi toimiin. [Katri Kulmuni: Se oli edellinen hallitus!] Kysynkin ministeri Lulu Ranteelta: miten tämä vt 5:n hanke edistyy, ja missä aikataulussa olemme?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ranne, olkaa hyvä.

16.24 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suunnitelmat ja hankkeet etenevät niin kuin hallitusohjelmassa on sovittu. Nyt kun sain puheenvuoron tähän, niin voin todeta, että Itä-Suomeen on siis tulossa infrainvestointeja 400 miljoonalla. [Perussuomalaisen ryhmästä: Loistavaa! — Ohhoh!] Lisäksi meillä on tulossa 250 miljoonaa tänä kesänä asfalttityöhön, ja tästä osansa saa myös Itä-Suomi. [Timo Harakka: Joka vuosi saa!] Me olemme vaikuttaneet EU:n suuntaan nyt erityisesti sillä tavalla, että EU-rahoituksessa pyritään saamaan Suomeen sotilaallisen liikkuvuuden rahoitusta ja kriittisen infran rahoitusta ja olemme verkostoituneet erittäin vahvasti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

merkittävien EU-maiden kanssa. Tänne on tulossa suurien maiden kollegoita kylään ja myöskin näkemään konkreettisesti, mistä tässä on kyse. Suomi on vaikuttamassa EU:ssa erityisesti sen takia, että me olemme nyt EU:n raja, me olemme Naton raja, ja tätä myötä meitä myöskin kuunnellaan.

Sitten voi todeta myöskin sen, että aika paljon meillä on tekemistä teidän jäämistönne vuoksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

16.26 Laura Meriluoto vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itäinen Suomi tosiaan on monella eri mittarilla se osa Suomesta, jossa voidaan muuta maata huonommin. Ja esimerkiksi kotimaakunnassani Pohjois-Savossa sairastavuusindeksi on koko maan korkein, on paljon työkyvyttömyyttä, työkyvyttömyyseläkeläisiä. Ja nämä terveyden ja hyvinvoinnin vajeet totta kai sitten heikentävät alueen asukkaitten elämänlaatua ja työ- ja toimintakykyä ja lisäävät myös palveluitten tarvetta.

Ja nyt kun hallitus esimerkiksi lisää suomalaisten köyhyyttä, leikkaa useista nuorten syrjäytymistä ehkäisevistä palveluista, karsii vapaan sivistystyön palveluita sekä leikkaa hyvinvointialueilta, niin osuvat nämä leikkaukset erityisen voimakkaasti just Itä-Suomeen. Kysynkin nyt asianosaiselta ministeriltä: miten hallitus aikoo kaventaa tätä alueellista sosioekonomista eriarvoisuutta Suomessa, vai onko se teillä edes tavoitteena? [Aki Lindén: Tämä on Ikosen alaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Ikonen, olkaa hyvä.

16.27 Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kysyttiin sairastavuuskriteeristä ja siitä, millä tavalla hyvinvoinnin eroja myöskin ollaan tekemässä. [Aki Lindénin välihuuto] Me ollaan uudistamassa tätä hyvinvointialueitten rahoitusmallia tulevaisuudessa. Nyt ensimmäiset vuodet hyvinvointialueille annetaan rauha. Mutta THL on nyt tällä hetkellä parhaillaan käymässä näitä sairastavuuskriteereitä läpi ja koettamassa tunnistaa sitä, millä tavalla tämä rahoitusmalli saadaan vastaamaan näihin tarpeisiin. [Eduskunnasta: Vastustatteko edelleen?]

Samalla voisin tarttua, kun täällä on puhuttu Itä-Suomen tilanteesta laajemmin, myöskin kaupunkipolitiikan välineisiin. Kaupunkipolitiikkahan on yksi kaupungin vetureita eri alueilla, ja meillä on parhaillaan menossa Itä-Suomen kaupunkien kanssa tällaisen kaupunkikumppanuuden neuvottelu. Siinä ovat itse asiassa mukana Lappeenranta, Imatra, Joensuu, mahdollisesti Kajaani tällaisen Itä-Suomen kaupunkikumppanuuden pyöreän pöydän menettelyn osalta. Ja minä uskon, että tällaiset välineet voivat olla myöskin niitä. Ja lisäksi meillä on näitä innovaatioekosysteemisopimuksia, joissa kehitetään tätä innovaatiotoimintaa yhdessä korkeakoulujen kanssa. Minä uskon, että tällaisilla välineillä voidaan edesauttaa myöskin eri alueitten menestystä. On todella tärkeitä, että koko Suomi tasapainoisesti menestyy. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Malm, olkaa hyvä.

16.28 Niina Malm sd (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kyllä tässä näitä ryhmiä on lueteltu, monenlaisia työryhmiä, missä tapahtuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

Mutta te, pääministeri Orpo, sanoitte, että Itä-Suomi pelastuu sillä, kun nyt tehdään nämä työelämäuudistukset. Sairaussakko, potkulaki ja lakkojen kieltäminen, [Ben Zyskowicz: Kuka on kieltämässä lakot?] siinä on palkansaajalle viestiä Itä-Suomeen, että näillä nyt pelastetaan teidän työpaikat, ja sitten vielä niistetään siinä sivussa kilometrikorvauksista, että varmasti sieltä ei edes töihin pääse ajamaan, vaikka niitä töitä sadan kilometrin päässä olisi. Haluaisinkin kysyä, että mitkä ovat ne konkreettiset teot, pääministeri Orpo, kun tuoreen pk-yritysbarometrin mukaan Itä-Suomen maakuntien yritysten näkymät ovat muuhun maahan verrattuna heikkoja ja tulevaisuuden odotukset alhaalla. Ja jos teidän ainoa keino on se, että työntekijöiltä niistetään se vähäkin, niin miten tässä sitten yritysmaailmassa enää kukaan pystyy pärjäämään ja ketään enää työllistämään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä.

16.29 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minusta on kiinnostavaa se, että joka toinen kyselytunti täällä moititaan hallitusta siitä, [Vasemmalla: Vastatkaa kysymykseen!] että te valmistelette lakiesityksenne huonosti ja sitten joka toinen kerta valitetaan siitä, että minkä takia te vaan valmistelette näitä asioita, että miksette te mene saman tien itse asiaan.

Mutta tästä kysymyksestä. Mitä tulee ensinnäkin alueellisiin yritystukiin, niin hallitus itse asiassa nimenomaisesti siirsi alueellisten yritystukiin painopistettä hieman sieltä lännestä itään päin [Niina Malm: Hieman! — Taputtaa käsiään] johtuen juuri tästä tilanteesta. Ei siinäkään EU-sääntöjen puitteissa ihan suuria mahdollisuuksia ole tehdä, mutta mitä tulee tähän yleiseen rahoitukseen, niin EU-tasolta nimenomaisesti säilytimme sen vahvan Itä-Suomi-painotuksen.

Se olennainen kysymys on nimenomaisesti se, että millä luodaan sitä kestäväää elinvoiman pohjaa, ja siinä tullaan tietystikin kysymyksiin yksityisistä investoinneista ja siitä, että elinkeinoelämä voi hyvin. Ja siinä juuri ne työmarkkinareformit, joista pääministeri on puhunut, ovat aivan keskeisessä osassa ja kaikki ne vienti- ja investointiponnistelut, joita hallitus tällä hetkellä tekee. Se on vaikea kenttä tässä valtiontukikilpailutilanteessa, jossa Euroopassa elämme, mutta teemme parhaamme. [Niina Malm: Palkansaaja maksaa tämänkin lystin!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen. — Edustaja Kymäläinen, olkaa hyvä.

16.31 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen toimettomuus ja pelkät puheet — teillä meni yhdeksän kuukautta käynnistäessä edes nämä työryhmät, yhdeksän kuukautta — ovat aiheuttaneet itäisessä Suomessa epävarmuutta. Me sosiaalidemokraatit olemme sitä mieltä, että myös itäisessä Suomessa täytyy olla mahdollisuus asua, elää ja yrittää.

On tärkeää muistaa, että itäisen Suomen rajaseutu on myös Nato-raja. Mitä turvallisempi se on, sitä parempi se on koko Suomelle. Kyseessä on koko Suomen yhteinen asia. Vaarallisin alue on tyhjä alue. Kenraaliluutnantti evp. Arto Rätty onkin todennut: ”Mitä elinvoimaisempi ja toimivampi Itä-Suomi meillä on, sitä turvallisempi Itä-Suomi meillä on.” Ymmärtääkö hallitus, että Itä- ja Kaakkois-Suomen elinvoima on myös turvallisuuskysymys ja puolustuspoliittisesti tärkeä asia?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Häkkänen, olkaa hyvä.

16.32 Puolustusministeri Antti Häkkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki Suomessa ymmärtävät, että koko maata puolustetaan ja Itä-Suomen elinvoima on myös turvallisuuspoliittinen kysymys, se on ihan selvä. Jos tähän olisi helppoja ratkaisuja, ne olisi varmaan aiemmilla vaalikausilla löydetty. Tälleen itäsuomalaisena itsekin voin sanoa, että olisiko meillä neljä viisi eri ryhmää ollut viimeisen 20—30 vuoden aikana. [Suna Kymäläisen välihuuto] Haasteet ovat siis olleet ennen tätä Ukrainan sotaa, ja nyt ne ovat vain kasvaneet.

Nyt me hyvässä yhteistyössä — uskoisin, että opposition kanssa — löydetään ratkaisuja, jotka ovat kestäviä. Me ei etsitä nyt sellaisia ratkaisuja, joissa kaadetaan tukijärjestelmää tai rahaa rahan päälle, vaan niin, että syntyy aitoa elinkeinotoimintaa, koulutukseen liittyvää osaamista, alueen erityispiirteistä kumpuavaa osaamista, esimerkiksi metsäteollisuus, alueen yritystoimintaan liittyvät kasvumahdollisuudet. Sen takia näitä nyt haetaan tarkasti, koska rahat ovat niukalla. Tämä hallitus ei halua tuhлата, me halutaan kääntää velkakierre poikki, mutta samaan aikaan kasvua pitää kiihdyttää, ja siksi näitä keinoja [Puhemies koputtaa] nyt etsitään hyvin tarkasti.

Kysymyksen käsittely päättyi.